HUSITSKÁ
TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Oponentský posudek

Autorka práce: Radka Novotná
Název práce: Syndrom vyhoření u sociálních pracovníků OSPOD
Vedoucí práce: PeadDr. Mgr. Hana Žáčková
Oponent: Honza Kaňák

1) Formální náležitosti podle Opatření děkana 07/2017

Splňuje práce kritérium odborného textu?	Na Bc. úrovni ano
Obsahuje abstrakt (Čj, Aj) – nepovinné pro Bc.	Ano
Obsahuje shrnutí závěrů?	Ano
Obsahuje seznam literatury?	Ano
Obsahuje čestné prohlášení (samostatnost, citace literatury, nepoužití k získání titulu)	Ano
Rozsah (40 NS – Bc.; 60 NS – Mgr.)	Ano, ale s ohledem na značené množství tabulek a grafů si nejsem jist, zda by odpovídala rozsahově i při měření v normostranách. Z PDF souboru se mi text nepodařilo vykopírovat celý.

Předkládaná práce autorky Radky Novotná má rozsahem 41 stran. Obsahuje jak čestné prohlášení, tak nad rámec povinností pro bakalářské práce také abstrakt v českém a anglickém jazyce. Práce je postavena na 14 monografiích (články časopisecké povahy absentují) a elektronických zdrojích o zákonných normách.

2) Znění základní výzkumné otázky

Je formulována?	Ne
Jsou pojmy operacionalizovatelné?	Nelze určit
Spadá do oboru SACH?	Ano
Je netriviální?	Nelze určit / resp. nejspíše není, pokud bylo cílem vztáhnout výsledky dotazníkového šetření zpět do praxe
Je otevřená (či je možná uzavřená varianta)?	Nelze určit

Autorka textu, byť v bakalářské práci využívá kvantitativně rámovaný výzkum zacílený na problematiku podpory zaměstnavatele (mechanismů podpory) proti syndromu vyhoření u sociálních pracovníků OSPOD, Základní výzkumnou otázku neformuluje. V textu práce formuluje zaměřené (či cíle) a to základně v úvodu a v kapitole 3.2, přičemž tyto formulace nejsou shodné. Téma je nicméně značně aktuální a oborově přiměřené. Jako zajímavější se mi jeví formulace cíle v úvodu práce (tedy zjistit „jak velkou roli hrají možnosti prevence“).

3) Konceptuální část práce

Jsou konceptualizovány všechny pojmy ZVO?	Nelze určit
Je u klíčového pojmu definován obsah i struktura pojmu?	Ano
Je uveden současný stav poznání?	Ne
Je konceptualizace srozumitelná?	Ano

S ohledem na to, že autorka v textu se Základní výzkumnou otázkou nepracuje a cíle výzkumu (jsem si vědom toho, že autorka v textu používá termín průzkum, domnívám se ale, že průzkum je součástí výzkumných metod, proto nadále používám termín výzkum) nejsou jednotně popsány, nelze soudit, zda je konceptualizace dostatečná. Z hlediska zaměření výzkumu (tedy reálné podoby dotazníku) se jako podstatná část jeví kapitola 1.4. Předchozí části textu, stejně jako následující (z hlediska burnout) vnímám jako uvedení do tématu a

poukázání na šíři problematiky, což mi přijde u bakalářské práce zcela adekvátní. Nicméně text, který se věnuje supervizi, se mi jeví (z hlediska zaměření práce) jako zbytečně široce pojatý. Oceňuji, že je vymezena také činnost OSPOD. Nicméně mi není zcela zřejmé, z jakého důvodu (autorka to v práce nereflektuje) je v kontextu OSPOD najednou zmíněn zákon o sociálních službách. Tato nejednoznačnost se projevuje i v interpretaci zjištění, kdy autorka v rámci pracovníků OSPOD najednou mluví o poskytování sociálních služeb, které se velkou pravděpodobností respondenty výzkumu poskytovány nejsou. Kapitola 2.3, která podle názvu slibuje spíše pojednání o současných poznatcích zkoumaného tématu, přináší obecnější informace o sociálních pracovnících a syndromu vyhoření a hodila by se tak spíše (byť jsou informace zajímavé) do části, které o burnout pojednává. Zde bych očekával shrnutí výzkumů, které se na podobné téma jako autorka zaměřují.

4) Metodologický rámec

Je k operacionalizaci využita konceptualizace?	Domnívám se, že ne zcela (tedy částečně)
Sedí metoda sběru dat se záměrem výzkumu?	Ano
Sedí metoda analýzy dat se záměrem výzkumu?	Ano
Je popsán způsob výběru vzorku?	Ne
Je zvolen rámec výzkumu adekvátně ZVO a záměru výzkumu?	Ano
Jsou popsány limity výzkumu, kvalita výzkumu a etický rozměr zkoumání?	Ne

Z hlediska operacionalizace autorka využívá jen některé části konceptualizace a je tady otázka, proč se autorka nezeptala v dotazníku také na povahu kolektivu, oceňování od spolupracovníků, zpětné vazby od klientů (viz str. 16), schopnost umět říkat ne, schopnost mít odstup, rozhodovací volnost a časový management (str. 15) atp. Upozorňuji na to proto, že si cíle navzájem protiřečí a nejsou jednotné a není tedy z textu zřejmé, které části konceptualizace by měla autorka pro operacionalizaci použít. Pokud by cílem bylo zmapovat podporu ze strany zaměstnavatele, stejně v dotazníku chybí položky na analýzu specifických stresových faktorů, či morální ohodnocování nebo efektivní komunikace (str. 17). Stejně tak autorka nedefinuje v práci, proč se zaměřila zrovna na zmíněné kraje. Oceňuji přitom postup autorky, kdy na základě informací z webových stránek oslovila všechny pracovníky OSPOD ve vybraných lokalitách. Nejsou ovšem zmíněny limity výzkumu, které plynou také z relativně nízké návratnosti dotazníku. Stejně tak se v dotazníku neobjevuje položka, zda pracovníci, kteří dotazník vyplnili, jsou, či se sami tak chápou, sociální pracovníci a pracovnice nebo nikoliv.
Jen na okra: data, či informace se získávají od respondentů, ne z respondentů.

5) Výzkumná zjištění

Odpovídají výzkumná zjištění na ZVO?	ZVO není formulována, předpokládanému cíli výzkumu data odpovídají
Jsou použity nástroje analýzy dat adekvátně?	Ano
Je prezentace zjištění srozumitelná?	Ano
Přináší zjištění výzkumu něco nového?	Ano

Data jsou autorkou bakalářské práce prezentována srozumitelně. Jsou prezentována jak v grafické podobě, tak v komentované podobě. A jsou prezentována pro každou oblast, kterou se autorka rozhodla zkoumat.

6) Závěr

V závěru autorka shrnuje zjištěná data a zdá se, že je spíše přepisuje, či znovu prezentuje z části předchozí. V části Diskuse je shrnut názor autorky na prezentovaná data a jen v jednom případě interpretaci, či diskusi k datům, vztahuje ke konceptualizaci. Byť u bakalářských prací není výzkum nezbytný, domnívám se, že když už se jej autorka rozhodla realizovat, bylo by dobré, aby diskusi vztáhla k teoretické části práce.

Závěr oponenta: Bakalářskou práci považuji v této podobě za vyhovující pro získání titulu bakalář a v závislosti na průběhu obhajoby navrhuji hodnocení velmi dobře (2).

Otázky k obhajobě

Prosím autorku, aby při obhajobě zodpověděla následující otázky:

- S ohledem na rozdílně vymezené cíle v Úvodu práce a v metodologickém rámce Vaší práce Vás prosím, abyste definovala přesněji, co jste vlastně zkoumala?
- Můžete prosím, krátce představit vzájemné vazby a možné konflikty zákona o sociálních službách a zákona o sociálně-právní ochraně dětí?
- Vysvětlete, prosím, jaké důvody Vás vedly k výběru zrovna tohoto souboru respondentů.
- Zkuste interpretovat Vaše zjištění v návaznosti na tvrzení v teoretické části Vaší práce.

Honza Kaňák, v Praze 17. 5. 2018